

Súd: Okresný súd Malacky
Spisová značka: 4Csp/19/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120432827
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ján Pastirčík
ECLI: ECLI:SK:OSMA:2022:6120432827.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Malacky sudcom Mgr. Jánom Pastirčíkom v spore žalobkyne: Prvá stavebná sporiteľňa, a. s., IČO: 31 335 004, so sídlom Bajkalská 30, Bratislava, proti žalovaným: 1/ IJ. 2/ F. o zaplatenie 30 764,27 € s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Súd konanie voči žalovanej 1/ zastavuje.
Žalobkyni ani žalovanej 1/ nárok na náhradu trov konania nepriznáva.
Žalobu voči žalovanému 2/ zamietá.
Žalovanému 2/ nárok na náhradu trov konania voči žalobkyni nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa návrhom na vydanie platobného rozkazu v tzv. upomínacom konaní v zmysle zákona č. 307/2016 Z.z. o upomínacom konaní (ďalej len „ZoUK“), ktorý návrh doručila Okresnému súdu Banská Bystrica dňa 23.11.2020, domáhala voči žalovaným 1/ a 2/, aby jej spoločne a nerozdielne zaplatili sumu 30 764,27 € spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 28 764,11 € od 29.11.2017 do 18.7.2018, s úrokmi z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 28 724,11 € od 19.7.2018 do 20.8.2018, s úrokmi z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 28 648,11 € od 21.8.2018 do 19.9.2018, s úrokmi z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 28 644,11 € od 20.9.2018 do 18.10.2018, s úrokmi z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 28 604,11 € od 19.10.2018 do 22.11.2018, s úrokmi z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 28 564,11 € od 23.11.2018 do 17.12.2018, s úrokmi z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 28 524,11 € od 18.12.2018 do 27.2.2019 a s úrokmi z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 28 484,11 € od 28.2.2019 do zaplatenia. V návrhu uviedla, že na základe zmluvy o stavebnom sporení č. XXXXXXXX X XX . bola so žalovanými uzatvorená zmluva o úvere zo dňa 5.6.2014, v súlade s ktorou poskytol žalobca žalovaným medziúver č. XXXXXXXX 902 vo výške 30 000 €. Žalovaní sa zaviazali do pridelenia cieľovej sumy vkladat' na účet konta stavebného sporenia vklady vo výške 43,24 € a splácať úroky z úveru 6,49 % ročne pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 162,25 €, splácaných jednou sumou vo výške 205,49 € na účet stavebného sporenia. Splátky boli splatné k 15. dňu mesiaca. Suma poskytnutého medziúveru bola základom pre výpočet úrokov medziúveru. Žalovaní porušili zmluvne dohodnuté podmienky a úver prestali riadne a včas splácať. Žalobkyňa listom zo dňa 5.10.2017 vyzvala žalovaných na doplatenie omeškaných splátok, pričom žalovaných zároveň upozornila, že v prípade, ak omeškané splátky nebudú doplatené, bude požadovať splatenie celého zostatku úveru s príslušenstvom pred dohodnutou dobou splatnosti. Nakoľko omeškané splátky neboli doplatené, žalobkyňa dňa 28.11.2017 vyhlásila mimoriadnu splatnosť zostatku úveru s príslušenstvom. Ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru žalobkyňa zaúčtovala nasporenú sumu vo výške 1 235,89 € so sumou poskytnutého medziúveru vo výške 30 000 € (poskytnuté úverové prostriedky), čo predstavuje po započítaní sumu 28 764,11 €. Dlžná suma ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti predstavovala sumu 31 044,27 €, pričom pozostávala z istiny 28 764,11 €, nezaplatených úrokov za medziúver vo výške 6,49 % ročne zo sumy 30 000 € do 28.11.2017 vo výške 2 280,16 €. Po vyhlásení

mimoriadnej splatnosti boli v prospech úverového účtu vykonané vklady vo výške 280 €, ktoré znížili istinu z pôvodných 28 764,11 € na sumu 28 484,11 €. Suma 30 764,27 € teda predstavuje súčet istiny 28 484,11 € a úrokov za úver do vyhlásenia splatnosti vo výške 2 280,16 €.

2. Okresný súd Banská Bystrica platobným rozkazom zo dňa 1.12.2020 sp. zn. 45Up/291/2020 návrhu žalobkyne v celom rozsahu vyhovel. Uvedený platobný rozkaz žalovaní prevzali dňa 15.2.2021.

3. Obaja žalovaní podali proti platobnému rozkazu včas odpor. Uvedli, že neuznávajú uvedený nárok vo vyčíslenej sume ako ho špecifikuje žalobkyňa. Právny titul - zmluvu - nespochybňovali, napádali len vyčíslenie sumy a vyčíslenie počítania úrokov. So žalovanou sumou nesúhlasili z dôvodu, že žalobkyňa svoje tvrdenia dostatočne nepreukázala rozhodujúcimi dôkazmi, ktoré by osvedčovali jej nárok v celom uplatnenom a vyčíslenom rozsahu tak, ako uvádza žalobkyňa v podaných listinných dokumentoch. Ďalej uviedli, že na pojednávaní predložia svoje argumenty a dôkazy a navrhli, aby žalobkyňa doložila zoznam vykonaných úhrad, písomne vysvetlila dátumy jednotlivého úročenia a preukázala spôsob výpočtu úrokov. Navrhli taktiež svoj výsluch a výsluch žalobkyne. Žalobu žiadali zamietnuť v celom rozsahu.

4. Podaním včasného a vecne odôvodneného odporu žalovanými sa platobný rozkaz zo zákona zrušil (§ 11 ods. 1 ZoUK). Žalobkyňa na výzvu súdu v zmysle § 14 ods. 3 ZoUK navrhla pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa Civilného sporového poriadku. Zároveň sa vyjadrila aj k podanému odporu. Uviedla, že z priloženého výpisu z účtu, v ktorom sú zahrnuté všetky vklady, úroky, prípadné poplatky je presne zrejماً výška dlžnej sumy a rovnako tak v podanom návrhu žalobkyňa presne uviedla, z čoho dlžná suma pozostáva. Žalovaní len vo všeobecnosti spochybnili výšku dlžnej sumy, pričom žiadnym relevantným spôsobom nepreukázali, že táto je naozaj nesprávne vyčíslená, svoje tvrdenie neopreli ani len o jeden dôkaz. Vzhľadom na uvedené trvala na podanej žalobe.

5. Okresný súd Banská Bystrica s poukazom na návrh žalobkyne na pokračovanie v konaní v zmysle § 14 ods. 3 ZoUK dňa 25.3.2021 postúpil vec na prejednanie Okresnému súdu Malacky ako súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku a upovedomil o tom strany sporu.

6. V prejednávanej veci súd nariadil pojednávanie na 15.6.2022, na ktoré predvolal strany sporu. Žalobkyňa sa na pojednávanie nedostavila, svoju neúčast' ospravedlnila podaním doručeným súdu dňa 10.6.2022, a to s poukazom na zásadu hospodárnosti konania. Na pojednávanie sa nedostavili ani žalovaní. Žalovaná 1/ ospravedlnila svoju neprítomnosť s poukazom na to, že 11.5.2022 bol na jej majetok vyhlásený konkurz. Žalovaný 2/ v ospravedlnení uviedol, že nemá v tejto chvíli všetky dôkazy týkajúce sa tejto veci. Vychádzajúc z uvedeného, súd podľa § 180 druhej vety C.s.p. rozhodol, že bude pojednávať v neprítomnosti strán sporu, pojednávanie otvoril, vec prejednal a rozhodol.

7. Súd z údajov uverejnených v Obchodnom vestníku zistil, že Okresný súd Bratislava I uznesením zo dňa 11.5.2022 sp. zn. 32OdK/53/2022 vyhlásil konkurz na majetok dlžníka - žalovanej 1/, ustanovil správcu F. a rozhodol, že dlžníka zbavuje všetkých dlhov, ktoré môžu byť uspokojené iba v konkurze alebo splátkovým kalendárom, a to v rozsahu, v akom nebudú uspokojené v konkurze. Uznesenie bolo v Obchodnom vestníku uverejnené dňa 18.5.2022 [§ 167a ods. 3 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZKR“)] pričom za zverejnené sa považuje dňa 19.5.2022 (§ 199 ods. 9 ZKR).

8. Podľa § 167e ods. 1 ZKR, ak bol vyhlásený konkurz, súd bez zbytočného odkladu zastaví konanie, v ktorom sa uplatňuje pohľadávka, ktorá môže byť uspokojená iba v konkurze (§ 166a ZKR) alebo sa považuje za nevymáhateľnú (§ 166b ZKR).

9. Podľa § 166a ods. 1 ZKR, ak tento zákon neustanovuje inak (§ 166b a § 166c ZKR), len v konkurze alebo splátkovým kalendárom môžu byť uspokojené tieto pohľadávky: a/ pohľadávka, ktorá vznikla pred kalendárnym mesiacom, v ktorom bol vyhlásený konkurz alebo poskytnutá ochrana pred veriteľmi (ďalej len „rozhodujúci deň“), b/ budúca pohľadávka ručiteľa, spoludlžníka alebo inej osoby, ktorej vznikne pohľadávka voči dlžníkovi, ak bude za neho plniť záväzok, ktorý vznikol pred rozhodujúcim dňom, c/ pohľadávka, ktorá vznikne v súvislosti s vypovedaním zmluvy alebo odstúpením od zmluvy (§ 167d ZKR), ak ide o zmluvu uzatvorenú pred vyhlásením konkurzu. Podľa § 166a ods. 2 ZKR pohľadávky podľa odseku 1 sa v konkurze uplatňujú prihláškou.

10. V prejednávanej veci bolo zistené, že pohľadávka žalobkyne voči žalovanej 1/ vznikla pred rozhodujúcim dňom (§ 166a ods. 1 písm. a/ ZKR) a na majetok žalovanej 1/ bol vyhlásený konkurz podľa ustanovení štvrtej časti ZKR, z čoho vyplýva, že podľa ustanovení § 167e ods. 1 citovaného zákona súd bezodkladne zastaví konanie, v ktorom sa uplatňuje pohľadávka, ktorá môže byť uspokojená iba v konkurze (§ 166a ZKR) alebo sa považuje za nevymáhateľnú (§ 166b ZKR). V danej veci je pohľadávka uplatnená žalobkyňou pohľadávkou podľa § 166a ods. 1 písm. a/ ZKR, pričom sa nejedná o tzv. oddĺžením nedotknutú pohľadávkou v zmysle § 166c ZKR, súd preto v súlade s § 167e ods. 1 ZKR konanie voči žalovanej 1/ zastavil.

11. Podľa § 262 ods. 1 C.s.p. o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

12. Podľa § 256 ods. 1 C.s.p. ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

13. Pri použití citovaného zákonného ustanovenia je potrebné z procesného hľadiska posudzovať otázku, ktorá zo strán sporu zavinila zastavenie konania. V danom prípade došlo k zastaveniu konania z úradnej moci, nakoľko na majetok žalovanej 1/ bol vyhlásený konkurz a súd je v takomto prípade povinný v zmysle § 167e ods. 1 ZKR bez zbytočného odkladu zastaviť konanie, v ktorom sa uplatňuje pohľadávka, ktorá môže byť uspokojená iba v konkurze (§ 166a ZKR). Zákonným dôvodom zastavenia konania bola tak objektívna skutočnosť - vyhlásenie konkurzu na majetok žalovanej 1/, ku ktorej skutočnosti došlo počas prebiehajúceho sporového konania, v dôsledku čoho potom žiadnej zo sporových strán nemožno pričítať zavinenie na zastavení konania. Súd preto žalobkyňi ani žalovanej 1/ nárok na náhradu trov konania nepriznal (k tomu porovnaj napr. uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 25.1.2021 sp. zn. 14Co/121/2020 a uznesenie Krajského súdu v Trnave z 31.3.2021 sp. zn. 21Cob/28/2020).

14. V ďalšom sa súd zaoberal opodstatnenosťou žalobkyňou uplatneného nároku voči žalovanému 2/.

15. Zo zmluvy o úvere č. XXX XXXX X XX uzatvorenej dňa 5.6.2014 medzi žalobkyňou ako veriteľom, žalovanou 1/ ako dlžníkom a žalovaným 2/ ako spoludlžníkom (ďalej v texte zmluvy označovaného tiež ako „dlžník“) vyplýva, že na preklopenie obdobia, kým dlžník splní všetky podmienky na pridelenie cieľovej sumy a poskytnutie stavebného úveru, poskytla žalobkyňa dlžníkovi medziúver vo výške 30 000 €. Pri dodržaní všetkých zmluvných podmienok ako aj Všeobecných podmienok sa medziúver zúčtuje bez osobitnej dohody s nasporenou sumou na účte stavebného sporenia, čím sa medziúver zmení na stavebný úver vo výške cca 17 815,24 €. Dlžník sa zaviazal úverovú pohľadávku s jej príslušenstvom zaplatiť veriteľovi v lehote a spôsobom dohodnutým v tejto zmluve a dodržať ostatné podmienky obsiahnuté v tejto zmluve. Zmluvné strany si dohodli úrokovú sadzbu medziúveru 6,49 % ročne, výšku mesačnej splátky medziúveru 162,25 €, splatnosť splátky medziúveru k 15. dňu v mesiaci, počet splátok do pridelenia cieľovej sumy 263. Dlžník sa zaviazal splatiť úver pravidelnými mesačnými splátkami jednou sumou vo výške 205,49 €, ktorá mala byť konštantná počas celej doby splácania úveru. Do pridelenia cieľovej sumy predstavovali sumu 205,49 € vklady na účet sporenia vo výške 43,24 € a úroky z medziúveru vo výške 162,25 €. Po pridelení cieľovej sumy mala suma 205,49 € predstavovať splátku stavebného úveru vrátane úroku vo výške 205,49 €, počet splátok bol 97. Úroková sadzba stavebného úveru sa dohodla vo výške 2,90 % ročne. Doba trvania zmluvy sa dohodla na 30 rokov, termín konečnej splatnosti medziúveru/stavebného úveru bol 15.5.2044, RPMN pri stavebnom úvere 2,92 %, pri medziúvere 6,83 % a celková čiastka medziúveru, ktorú musel dlžník zaplatiť 75 159,49 €. Účelom tohto úveru boli stavebné úpravy, modernizácia a obnova bytu, rodinného domu vrátane súvisiacich drobných stavieb, bodového domu alebo udržiavacie práce na nich. V zmysle čl. X, bod 10.1 zmluvy mal veriteľ právo vyhlásiť mimoriadnu splatnosť celého zostatku úveru s príslušenstvom pred dohodnutou lehotou splatnosti v prípade, ak bol dlžník v omeškaní s platením čo i len jednej splátky stavebného úveru, resp. úrokov z medziúveru po dobu dlhšiu ako tri mesiace alebo bol v omeškaní s platením čo i len jedného vkladu na účet zmluvy o stavebnom sporení po dobu dlhšiu ako tri mesiace.

16. Z výpisu z účtu stavebného sporenia predloženého žalobkyňou vyplýva, že žalovaná 1/ ako stavebný sporiteľ za obdobie od 19.5.2014 do 28.11.2017 nasporila sumu 1 235,89 €.

17. Z výpisu z účtu zosplatneného medziúveru predloženého žalobkyňou vyplýva, že dňa 13.6.2014 došlo k výplate medziúveru v sume 28 328,56 € a dňa 1.7.2014 v sume 1 311,44 €, zvyšných 360 € si žalobkyňa odpočítala ako poplatok za spracovanie úveru. Z tohto výpisu je zrejmé, že žalobkyňa na úrokoch medziúveru žalovaným predpísala do 28.11.2017 sumu 6 566,86 €, pričom od žalovaných prijala vklady v celkovej výške 4 286,70 €. Dlh žalovaných na úrokoch z medziúveru ku dňu 28.11.2017 tak predstavoval sumu 2 280,16 €. Keďže žalovaní do 28.11.2017 zaplatili celkom sumu 4 286,70 €, znamená to že uhradili necelých 27 splátok vo výške 162,25 €, pričom do uvedeného dátumu mali uhradiť 41 splátok. Vzhľadom na to, že prvá splátka bola splatná 15.7.2014, žalovaní tak uhradili splátky splatné od 15.7.2014 do 15.8.2016 a do omeškania sa dostali so splátkou splatnou 15.9.2016. Po odpočítaní nasporenej sumy 1 235,89 € od poskytnutej istiny medziúveru 30 000 € potom neuhradený zostatok istiny medziúveru predstavoval sumu 28 764,11 €. Po pripočítaní neuhradených zmluvných úrokov vo výške 2 280,16 € k sume neuhradenej istiny tak dlžná suma k 28.11.2017 predstavovala 31 044,27 €. Následne ešte žalovaní v období od 18.7.2018 do 27.2.2019 uhradili na úver celkom sumu 280 €, ktorú žalobkyňa započítala na istinu. Neuhradený zostatok istiny k 27.2.2019 bol teda 28 484,11 €, čo s neuhradenými úrokmi predstavovalo celkom sumu 30 764,27 €.

18. Listami zo dňa 5.10.2017 žalobkyňa upozornila žalovaných 1/ a 2/, že ak do 16.10.2017 nedôjde k úhrade omeškaných splátok vo výške 1 232,94 €, vyhlási mimoriadnu splatnosť celého úveru a bude požadovať zaplatenie celého zostatku dlhu. Uvedené listy žalovaní 1/ a 2/ riadne prevzali dňa 10.10.2017.

19. Listami zo dňa 28.11.2017 žalobkyňa oznámila žalovaným 1/ a 2/, že ku dňu 28.11.2017 nastáva mimoriadna splatnosť celého úveru a žiadala ich vrátiť celú dlžnú sumu 31 349,27 € spolu s príslušenstvom. Žalovaný 2/ prevzal uvedený list 23.12.2017. List od žalovanej 1/ sa vrátil dňa 3.1.2018 žalobkyňi ako neprevzatý v odbernej lehote. Do dispozície žalovanej 1/ sa síce dostal už dňom uloženia zásielky na pošte dňa 4.12.2017, v zmysle článku XI, bodu 11.1 zmluvy sa však za deň doručenia považoval deň uplynutia úložnej doby na pošte, t.j. 23.12.2017.

20. Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

21. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

22. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka (v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy), ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

23. Podľa § 52 ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

24. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

25. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

26. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy (ďalej len „ZoSÚ“), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných

prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona nemožno poskytnúť finančnými prostriedkami v hotovosti.

27. Podľa § 1 ods. 3 písm. d/ ZoSÚ, spotrebiteľským úverom nie je úver, ktorého účelom je nadobudnutie alebo zachovanie vlastníckych práv k nehnuteľnosti alebo výstavba nehnuteľnosti.

28. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

29. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

30. Podľa 103 Občianskeho zákonníka, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

31. Podľa § 1 písm. a/ zákona č. 62/2020 Z.z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „zákon č. 62/2020 Z.z.“), ktorý nadobudol účinnosť 27.3.2020, lehoty ustanovené právnymi predpismi v súkromnoprávných vzťahoch na uplatňovanie alebo bránenie práv na súde, uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu alebo k zániku práva, v čase odo dňa účinnosti tohto zákona do 30. apríla 2020 neplynú.

32. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žalobkyňa ako veriteľ a žalovaná 1/ v postavení dlžníka a žalovaný 2/ v postavení spoludlžníka uzatvorili zmluvu o úvere. Jednalo sa síce o zmluvu o úvere podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, nie však o spotrebiteľský úver zmysle ZoSÚ, nakoľko podľa § 1 ods. 3 písm. d/ ZoSÚ, spotrebiteľským úverom nie je úver, ktorého účelom je zachovanie vlastníckych práv k nehnuteľnosti, čo zodpovedá dohodnutému zmluvnému účelu - stavebné úpravy, modernizácia a obnova bytu, rodinného domu vrátane súvisiacich drobných stavieb, bytového domu alebo udržiavacie práce na nich (k tomu porovnaj napr. rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 9.5.2019 sp. zn. 43Co/24/2019). Je ale nepochybné, že žalobkyňa pri uzatváraní a plnení zmluvy o úvere konala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti, t.j. vystupovala ako dodávateľ v zmysle § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ ide o žalovaných 1/ a 2/, je zrejmé, že pri jej uzatváraní nekonali v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, teda mali postavenie spotrebiteľov podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka. Predmetná zmluva o úvere bola zjavne vopred pripravená žalobkyňou ako dodávateľom, pričom žalovaní 1/ a 2/ ako spotrebiteľia jej obsah nemohli podstatným spôsobom ovplyvniť. Vychádzajúc z uvedeného súd potom predmetnú zmluvu o úvere považoval taktiež za spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, na ktorú je treba v plnom rozsahu aplikovať aj príslušné ustanovenia tohto predpisu týkajúce sa ochrany spotrebiteľa.

33. Zákom č. 343/2018 Z.z. zo dňa 27.11.2018 sa zmenil Občiansky zákonník tak, že za § 54 sa vložil nový § 54a, ktorý znie: „Premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahradiť ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel“. Týmto zákonom bola do Občianskeho zákonníka vložená dvadsiata štvrtá hlava s názvom Prechodné ustanovenia § 879 v znení: „Konanie, predmetom ktorého je pohľadávka vzniknutá zo spotrebiteľskej zmluvy, začaté pred účinnosťou tohto zákona, sa dokončí podľa doterajších predpisov.“ Tento zákon je účinný dňom vyhlásenia, teda dňa 5.12.2018.

34. Z dôvodovej správy vyplýva, že cieľom novely je zavedenie osobitnej úpravy uplatňovania premlčaných nárokov zo spotrebiteľských zmlúv a ich zabezpečenia. Úprava je reakciou na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. PL. ÚS 11/2016-60, zo dňa 7. februára 2018, v ktorom Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol, že ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení

neskorších predpisov nie je v súlade s čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Pri subjektívnych majetkových právach zo spotrebiteľskej zmluvy je opodstatnené, aby sa po uplynutí premlčacej doby tieto práva dostali „ex lege“ do polohy naturálnych záväzkov. Po uplynutí premlčacej doby, najmä s ohľadom na súčasný stav trhovej ekonomiky, niet v zásade z pohľadu štátnej moci záujmu hodného ochrany na podpore vynucovania plnenia zo spotrebiteľskej zmluvy, ak sa právo niektorej zo strán premlčalo. Významom inštitútu premlčania nie je automatické oslobodenie dlžníka od plnenia záväzku. Základným cieľom navrhovanej právnej úpravy bolo vytvorenie priestoru na to, aby dlhy plynúce zo spotrebiteľských zmlúv boli vymáhané len v rozumnom a primeranom čase a dlžník nebol nútený prostriedkami s prvkami štátneho donútenia zaplatiť dlh, vo vzťahu ku ktorému uplynulo značné časové obdobie, v dôsledku čoho by mohla byť oslabená jeho pozícia (napr. nebude už disponovať dôkazmi). Právo plynúce zo spotrebiteľskej zmluvy sa uplynutím premlčacej doby tak ex lege dostáva do polohy naturálneho záväzku, ktoré je možné splniť dobrovoľne povinným subjektom, avšak toto právo nemožno vymáhať proti vôli povinného subjektu (dlžníka). V tomto prípade sa vylučuje kondícia, t. j. v prípade dobrovoľného plnenia premlčaného dlhu dlžníkom sa prijaté plnenie nepovažuje za bezdôvodné obohatenie (§ 455 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Za vymáhanie premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy sa v tomto kontexte rozumie súdne konanie, exekučné konanie a rozhodcovské konanie. Nemožnosť vymáhania premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy zohľadňuje dynamickosť spotrebiteľského prostredia a vedomie tohto rizika bude oprávnené motivovať veriteľov vymáhať svoje pohľadávky čo najskôr. Navrhovaná právna úprava sa z dôvodu predchádzania prípadnej nerovnosti vzťahuje na obe strany spotrebiteľského vzťahu, na spotrebiteľa aj na dodávateľa.

35. Vzhľadom na to, že návrh na vydanie platobného rozkazu bol podaný na Okresnom súde Banská Bystrica dňa 23.11.2020, teda v čase účinnosti § 54a Občianskeho zákonníka, súd ex offio skúmal, či právo zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré si uplatňuje veriteľ v danom prípade, nie je premlčané.

36. V prejednávanej veci nebolo sporné, že žalovaní 1/ a 2/ porušili svoju povinnosť splácať poskytnutý spotrebiteľský úver riadne a včas, z ktorého dôvodu žalobkyňa v zmysle ustanovenia § 565 v spojení s ustanovením § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka úver predčasne zosplatnila.

37. Pre prípady, kedy sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným (splatným) celý dlh stanovuje Občiansky zákonník v § 103 druhej vete, osobitné pravidlo pre začiatok plynutia premlčacej doby zosplatneného dlhu. Podľa spomínaného ustanovenia platí, že ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh, začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Premlčacia doba práva na zaplatenie takto zosplatneného dlhu sa teda začína skôr, ako dôjde k zosplatneniu dlhu. Začína plynúť dodatočne už odo dňa zročnosti nesplnenej splátky, pre ktorú bol dlh zosplatnený (súd v tomto smere poukazuje aj na rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co/233/2016 a sp. zn. 6Co/77/2018, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/34/2018, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 26Co/158/2017, Krajského súdu v Nitre sp. zn. 6Co/427/2016, Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 9Co/31/2019, 16Co/152/2018, 8CoCsp/21/2020 a 9CoCsp/1/2021).

38. V danom prípade pôvodná žalobkyňa vyhlásila mimoriadnu splatnosť úveru listom zo dňa 28.11.2017 k tomuto dňu. Uvedený list žalovaný 2/ riadne prevzal dňa 23.12.2017. List adresovaný žalovanej pošta žalobkyni vrátila dňa 3.1.2018 ako neprevzatý v odbernej lehote. Z obálky od tejto zásielky je ale zrejmé, že tento list sa do dispozície žalovanej 1/ dostal už dňom uloženia zásielky na pošte dňa 4.12.2017. V zmysle zmluvy sa však za deň doručenia považoval až deň márneho uplynutia úložnej doby zásielky na pošte, t.j. 23.12.2017. Keďže podľa kogentného ustanovenia § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka prejav vôle pôsobí voči neprítomnej osobe od okamihu, keď jej dôjde, súd vychádzal z toho, že k zosplatneniu úveru došlo až 23.12.2017, kedy boli spomínané listy doručené obom žalovaným.

39. V zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka platí, že veriteľ môže žiadať od spotrebiteľa zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky najskôr až po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky. Vychádzajúc z tejto zákonnej podmienky potom najneskoršou splátkou, pre nezaplatenie ktorej bolo možné úver zosplatiť k 23.12.2017, bola splátka splatná 15.9.2017, s ktorou sa žalovaní 1/ a 2/ dostali do omeškania 16.9.2017, pričom posledný deň trojmesačnej lehoty omeškania pripadol na 18.12.2017 (16.12.2017 bola sobota). Práve od splátky splatnej dňa 15.9.2017 začala preto v danom prípade plynúť všeobecná trojročná premlčacia doba. K dátumu 15.9.2020 je ale potrebné pripočítať ďalších 35 dní (premlčacia doba totiž neplynula od 27.3.2020 do 30.4.2020, teda spolu 35 dní), koniec tejto trojročnej premlčacej doby tak napokon pripadol až na 20.10.2020 (utorok - riadny

pracovný deň). Žalobkyňa však podala návrh na vydanie platobného rozkazu na súde až 23.11.2020, teda zjavne po uplynutí premlčacej doby.

40. Na základe vyššie uvedeného, s poukazom na účel navrhovanej zmeny Občianskeho zákonníka v súlade s ustanovením § 54a Občianskeho zákonníka, súd žalobu voči žalovanému 2/ v celom rozsahu zamietol, nakoľko premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nie je možné v súdnom konaní priznať.

41. Podľa § 255 ods. 1 C.s.p., súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

42. Žalovaný 2/ mal síce v konaní plný úspech, súd mu však voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania nepriznal, pretože mu žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Malacky, písomne, dvojmo.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a/ neboli splnené procesné podmienky,
- b/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e/ súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f/ súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g/ zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h/ rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a/ sa týkajú procesných podmienok,
- b/ sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c/ má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d/ ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti - Exekučný poriadok a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších predpisov). Na exekučné konanie je kauzálny príslušný Okresný súd Banská Bystrica (§ 49 Exekučného poriadku).